

Referat fra Klosterheden Statsskovdistrikts brugerrådsmøde afholdt 13. juni 2006.

Deltagere:

Navn		
Johnny Rasmussen (JR)	Indvalgt offentligt møde	
Bjarne From (BF)	Indvalgt offentligt møde	Afbud
Stig Jessen (SJ)	Indvalgt offentligt møde	
Uffe Haubjerg (UH)	Indvalgt offentligt møde	Afbud
Karen Barfod (KB)	Indvalgt offentligt møde	
Berit Kiilerich (BK)	Indvalgt offentligt møde	
Tommas Hansen (TH)	Turistforeningerne	Afbud
Finn Bækdal (FB)	Danmarks Idrætsforbund	
Allan Kjær Villesen (AKV)	Friluftsrådet	
John Clausen (JC)	Danmarks Naturfredningsforening	Afbud
Hans Hansen (HH)	Ringkøbing amt	Afbud
Niels Kr. Jensen (NKJ)	Kommuneforeningen	
Hans Østergaard (HØ)	Kommuneforeningen	
Chr. Futtrup (CF)	Kommuneforeningen	
Thomas Borup Svendsen (TBS)	Skov- og Naturstyrelsen, Klosterheden Statsskovdistrikt	
Hans Hoyer (HAH)	Skov- og Naturstyrelsen, Klosterheden Statsskovdistrikt	

Brugerrådet mødtes ved Strandgården 14.30 og tog en ekskursion rundt i Vest Stadil Fjord området. Der blev givet en generel introduktion til projektet ved informationsbygningen på Skellosevej. Herefter kørtes ad cykelstien ind midt i det nordlige område, hvor vi så på tiltag til forbedring af engfuglenes levesteder. Der er med gravemaskine dannet kunstige loer og "bekasinskrab". Der er således øget sikkerhed for, at der er vand på området i hele fuglenes yngleperiode. Sidste punkt var det udvidede okkerfældningsanlæg, hvor problematikken om DFFE's arealer lige nord for vejen blev drøftet. Distriktet redegjorde for at miljøtilstanden i fjorden ikke var forbedret, hvorfor distriktet ikke fandt det hensigtsmæssigt at DFFE afhændede arealerne nu. Vandet i grøften bar præg af næringsstoffer og det var åbenlyst, at de fugtige enge syd for vejen havde markant større interesse for fuglelivet.

Deltagerne kørte derefter tilbage til Strandgården, hvor mødet blev afholdt.

TBS bød velkommen og spurgte om der var bemærkninger til dagsordenen eller ønsker til rækkefølgen af punkter af hensyn til de medlemmer, der var nødt til at gå til bestemt tidspunkt.

HØ foreslog, at brugerrådet diskuterer vindmøllers placering på statslige arealer. Det blev besluttet at punktet tages op på næste brugerrådsmøde som særskilt punkt.

Dagsorden:

- Nyt fra distriktet

Skovsalg

HAH orienterede om salget af de fire ejendomme. Priserne var for de 3 ejendomme ca. som forventet af mægleren, medens den største ejendom, hvor der også er forekomst af kronvildt blev solgt for ca. 110.000 kr/ha.

SJ mente at det var et godt udtryk for at jægerne var villige til at betale for at komme ud i naturen.

Sommerhussalg

HAH orienterede om at distriktet nu var så langt at en ubebygget grund var sat til salg. Efter salget af denne skal de grunde, der kan tilbydes lejerne, vurderes af ejendomsmægler. Grunden er vurderet til 1,1 million kr., hvilket er en del mere end man forventede, da man startede forhandlingerne om salget til lejerne af grundene.

TBS gennemgik derefter 2005 statistik for bookinger på Klosterheden statsskovdistrikt.

715 bookinger totalt		21,315 personer
Naturbase Fruerhøj	95 bookinger	2,300 personer
Risbæk shelterplads	90 bookinger	2,291 personer
Lystbæk Lejrplads	47 bookinger	1,620 personer
O-løb, motionsløb etc.	79 løb	5,900 personer

Det svarer til 2 arrangementer i snit om dagen. Hertil kommer det store antal, der kommer i skoven uden at booke/ansmelde aktiviteter.

Vi har konstateret en fortsat stigning i anvendelsen distriktets arealer.

Pyntegrønt og juletræer for 2005

HAH: Det er Klosterheden statsskovdistrikt, der sidste år bidrog med det samlede dækningsbidrag for pyntegrønt på hele Skov- og Naturstyrelsens areal. For juletræerne bidrog distriktet med ca. 25% af det samlede dækningsbidrag. En stor del af juletræerne kom fra Husby og de nu solgte skovejendomme.

Naturbussen

Naturbussen er en stor succes. Der er lavet aftale om mere end 80 ture allerede nu. Det er væsentligt, at der er handicap faciliteter, hvilket har medført at mange gangbesværede har benyttet bussen.

JR: Stor ros til bussen. Havde også deltaget på en offentlig bævertur. Problematisk med 40 mand. Man står som sild i tønde.

Stormfaldet

Der er plantet ca. 75 ha eg i forbindelse med stormfaldet. Hvilket bl.a. er et resultat af de anbefalinger brugerrådet tidligere er kommet med. Der plantes overvejende i borede huller, hvilket gør det muligt at efterlade større mængder kvas på arealerne.

Kronvildtmøder

Der har været afholdt 3 møder i vores region, hvor distriktet er sekretær. Et møde i syd i Ringkøbing, et i Aulum og et i Bækmarksbro. Der var i snit ca. 120 deltagere i hvert møde. Et af de væsentlige punkter var gennemgangen af de jagtetiske regler.

Skarvforvaltningen

TBS: Distriktet er fortsat med olieringen på Rønland Sandø. DMU undersøger betydningen af bestandens decimering. Ved Storåens udmunding har skarven haft 2 yngleforsøg. Yngleforsøget i træer blev opdaget af distriktets opsynsmand d. 3.april og fjernet på dispensation. Desuden har distriktet olieret koloniforsøg på Sandøen.

NKJ: Hvor mange skarv skydes?

TBS: Det er meget få.

SJ: Det er fiskerne, der skyder dem.

TBS: Vi er i Skov- og Naturstyrelsen ikke interesserede i at få flere kolonier på offentligt ejede arealer – og i særdeleshed ikke ved Storåens munding

Bæverstatus

I forbindelse med den årlige bævertælling er der konstateret en jævn stigning i bestanden.

Der har været en del debat i Silkeborgområdet, hvor nogle gerne vil have bæverudsætninger. SNS har ingen aktuelle planer om udsætning.

Diverse

Der er oprettet kronvildt observationssted ved Sandfær plantage. Det ligger langt fra alfarvej, og det er muligt at se kronvildt selv midt på dagen.

http://www.skovognatur.dk/Lokalt/Jyllandmidt/Klosterheden/Ny/Sandfaer_Plantage.htm

FB: Informationsmateriale ved grillpladsen Bollerup strand ved Ringkøbing fjord er misvisende. Det omhandler forholdene i sydenden af fjorden og ikke aktuelle lokalitet (formentlig Oxbøls materiale om vildtreservater i Ringkøbing Fjord).

Stråsøfolder

Der er udgivet en fornyet vandretursfolder for Stråsø plantage. NKJ klippede snoren og deltagerne ved åbningen fik set rydningerne ved Stolbjerg. Der er to meget fine nye ture omkring Stolbjerg og ved Sdr. Vosborg Hede og Lystbæk.

- Arbejdsprogram for 2006, Link: [Arbejdsprogram 2006 fra hjemmesiden](#)

TBS: Vi har sendt link til arbejdsprogrammet ud og vil gerne høre brugerrådets kommentarer til indhold og form.

HØ: Hvem har interesse i at læse så meget? Tror det er for meget.

SJ: Det er meget omfattende.

CF: Det ville være fint med et indledende resume med punkter, der så kunne uddybes andet steds, hvis man havde lyst til at læse dette.

KB: Hvem er det skrevet til. Det er for detaljeret til den brede offentlighed. Men ok til superbrugerne af distriktet.

TBS: Målgruppen er den naturinteresserede bruger af distriktets arealer. Vedkommende har så mulighed for at læse mere om lige præcis det område, der interesserer. Det er i øvrigt et spin off af vores eget arbejde med prioritering. Hvor vi har brugt vores eget arbejdsprogram til at generere netversionen.

SJ: Der kunne også laves status på hvor langt man er nået med opgaverne og også lave en opfølgning på økonomien.

FB Økonomien skal vi ikke beskæftige os så meget med.

TBS: Det ideelle er at vi får lavet et arbejdsprogram for næste år i efterår 2006. Der vil således være 2 dele at forholde sig til, dels et nyt program for 2007 og en status for 2006.

HØ: Det er godt at det blev lavet. Men det skal gøres mere spiseligt.

Kommentarer til indhold

KB: Hvor er natur og sundhed? Hvad er det man vil.

TBS: Da programmet blev skrevet, var der lagt op til at styrelsen generelt skulle have det med i arbejdsprogrammet for 2006. Men det er i år blevet specifikt på Falster distrikt. Så vi har ikke gjort ret meget udover at støtte projektet "Træning mellem træerne" – se senere.

- Afgræsning (John Clausen og Berit K)

Hvordan er det på Harboøre Tange.

TBS: Det er en rigtig dårlig sag. Arealerne er bortforpagtet til 4 økologer. Men Plantedirektoratet vil ikke godkende området som økologisk. Det bevirker at økologerne ikke kan græsse med egne dyr. Vi har skrevet til Kystdirektoratet at plejen er dårlig. Det afslåede materiale bliver ikke fjernet. Og der afgræsses/slås ikke i fornødent omfang. Det er ikke vores arealer og alle bemærkninger skal igennem Kystdirektoratet. Forpagtningskontrakten løber i flere år så der er ikke umiddelbart en løsning på vej.

BK: Med de nye tilskud til brakarealer kan man få tilskud blot man slår arealerne hvert andet år. Ved denne pleje får man vel næppe en spændende flora.

SJ: Tænker man på engfugle er det ikke godt.

TBS: Det kan formentlig variere med arealerne. For engfuglene kan man godt opnå gode resultater når man slår meget sent. Så har man effekten i foråret når engfuglene yngler.

I øvrigt er distriktet blevet koordinator for et større LIFE projekt om engfugle. Det betyder bl.a. penge til en ny sluse ved Harboøre så vi kan støtte engfuglene.

- "Træning mellem træerne" (KB)

KB præsenterede en folder, "Træning mellem træerne", med ideer til motion i skoven. Folderen er udarbejdet af studerende ved Nr. Nisum seminarium. Ideen er affødt af Skov- og Naturstyrelsens

skilteprogram og ønsket om at opprioritere motion og sundhed. Skiltene er således anvendt direkte i et træningsprogram. Folderen trykkes, distribueres og lægges på nettet med støtte af Skov- og Naturstyrelsen.

- Lokale miljøinitiativer

HAH : Der er afsat i alt ca. 4 mio kr årligt til lokale miljøinitiativer.

http://www.skovognatur.dk/Service/Tilskud/Lokale_miljoeinitiativer/.

Der er tre ansøgningsrunder pr år. Årets tema er natur og sundhed og miljøundervisning. Det er til lokale ildsjæle/foreninger, der vil gøre en indsats på miljøområdet.

TBS: Vi håber at medlemmerne kan gøre brug af ordningen.

KB interesseret

BK interesseret

CF: Støtteforeningen for Lemvig Sygehus har søgt om midler til en handicapvenlig motionssti rundt om Lemvig Sø.

- Indsatsområder for større naturgenopretningsprojekter

TBS redegjorde for det indledende arbejde med naturgenopretningen.

Der er afsat knap 1 milliard til natur og miljøprojekter. Midlerne skal bl.a. anvendes til at opnå nationale gevinster (indenfor natur, vandmiljø og friluft) og til at leve op til internationale forpligtelser (Vandrammedirektivet og forpligtelser indenfor Natura 2000). En del af midlerne tænkes anvendt indenfor 11 indsatsområder, hvor Nissum Fjord og Storå/Lilleåen er det, der har relevans for Klosterheden distrikt. De 11 projektområder er:

- Centrale Limfjord
- Mariager Fjord
- Gudenåen og Randers Fjord
- Nissum Fjord, Storå og Lilleå
- Åer med udløb i Vadehavet
- Lillebælt
- Ringkøbing Fjord og Skjern Å
- Odense Å og Fjord
- Mølleåsystemet
- Susåen, Karrebæk og Dybsøfjord
- Isefjord

De 11 projektområder omfatter således typisk ådale og lavvandede fjordområder, hvor der i øvrigt er relativt mange marginaljorde. Eksempler på mulige indsatser var genslyngning, fjernelse af spærringer, etablering af våde og tørre enge, strandengsretablering og udtagning af landbrugsjord.

Projekterne skulle baseres på frivillighed, primært være engangsinvesteringer og måtte meget gerne hænge sammen med øvrige initiativer på miljøområdet.

Der skulle iværksættes forundersøgelser for projekterne, der var længst fremme. Det skulle herunder klarlægges om skitserne var realistiske og hvilken form projekternes skulle have. Der

skulle indledes en lokal dialog, hvor proceduren svarer til egl. høringer efter retningslinierne for større naturforvaltningsprojekter. Kommuner skulle selvfølgelig inddrages direkte i processen.

Naturgenopretning af Nisum Fjord og Storå/Lilleåen tilsigtede især at forbedre miljøforholdene i fjorden, forbedre forholdene for udpegningsgrundlaget i Natura2000 områderne og forbedre forholdene for laksen.

TBS redgjorde meget kort for nogle af de projektideer, der har været nævnt på dette meget tidlige tidspunkt i forløbet:

- Fjernelse af spærringer – spec. dambrug
- Forbedret passage ved Vandkraftsøen
- Området ved Ramme Å's udløb
- Området ved Byn og Søndersund
- Området ved Færgen
- Strandene generelt ved Nisum Fjord
- Forlægning af Storåens udløb
- "Våde enge" projekter langs Storå/Lilleåen
- Stavkær (vest for Felsted Kog)
- Nr. Vosborg engene

SJ var tvivlende overfor muligheden for at gennemføre projekterne frivilligt og henviste til de knap så overbevisende erfaringer fra VMPII projekterne. Her havde han indtrykket af, at både kravet om markant kvælstoffjernelse og beløbsgrænsen på max 25.000 kr/ha var begrænsende. Det var desuden frygten for at andre kommer ind og bestemmer på ejendommen.

FB frivilligheden forsvinder, hvis der ikke er frivillige nok og vi ikke kan leve op til de internationale forpligtelser.

KB Er indsatsområderne besluttet eller skal de sælges til befolkning/ejere.

FB tidshorisont?

TBS nævnte at der ingen søm er slået i, men at tidshorizonten for bevillingen er 3 år.

- Offentligt Brugerrådsmøde til efteråret – Relevante emner

Der var generelt enighed om at de store naturgenopretningsprojekter var det mest relevante emne. SJ foreslog den faglige baggrund for nogle af projekter. F.eks. betydningen af at fjerne spærringer, hæve vandstanden og reducere tilledningen af næringsstoffer. Indledere kunne eksempelvis være amtets teknikere.

- Brugerrådets fremtid / amtets repræsentation? / Udpegning af turistforeningernes repræsentation / relation til kommunernes grønne råd.

TBS ridsede situationen op. Amtet nedlægges og der frigives dermed en plads i brugerrådet.

Kommunerne overtager en række af amtets opgaver på natur- og miljøområdet. Kommunerne laver nogle steder natur- og miljøråd. Giver dette os anledning til overvejelser om dobbeltarbejde ?

Distriktet har bedt turistforeningerne stille en repræsentant til brugerrådet, da vi har skønnet, at distriktet havde en interesse i at få rådgivning fra turistbranchen – og også havde noget at tilbyde denne. Turistforeningernes repræsentant er endnu ikke mødt til nogle af møderne.

FB: Brugerrådet er absolut en ting, der skal bevares.

KB: Jeg synes, der skal koordineres med kommunerne, så det ikke er samme tiltag der diskuteres begge steder. Det er vigtig at distriktet gør sig klart, hvad man skal spørge brugerrådet om.

SJ: Repræsentationen fra kommuner og amter er for stor. Forhold der vedrører kommunerne bør afklares direkte med kommunerne.

TBS: Brugerrådet er de lokale folkevalgtes mulighed for at påvirke vores drift.

CF: Det er ikke de samme ting der behandles i kommunernes "Grønne råd" og i distrikternes brugerråd. Han følte ikke der var overlap. Kommunerne er fortsat meget interesseret i at deltage.

Konklusionen var at brugerrådets medlemmer fortsat ønskede et distriktsbrugerråd og at man pålagde distriktet at henvende sig til turistforeningerne for at høre om man fortsat var interesseret i at være repræsenteret.

Næste møde forsøges afholdt i uge 41

- Evt.

Intet.

Hans Hoyer referent.